

Sveriges fattiga har fått det största inkomstlyftet i EU¹

Ökande klyftor i samhället finns överallt i den offentliga debatten, men är märkligt frånvarande i den officiella statistiken. Sveriges låginkomsttagare har fått stora inkomstlyft. Förmögenhetsskillnader är historiskt sett låga. Spridningen av löner och disponibla inkomster är oförändrad under senare år. Mediabilden har fjärrmat sig oförsvarligt långt från fakta.

Inga andra låginkomsttagare inom EU-15 har kunnat tillgodogöra sig en lika stor ökning av sina inkomster som de svenska sedan 2006. Det visar en unik och jämförbar sammanställning från EU:s statistikorgan Eurostat. Inkomstlyftet har skett trots att svenska låginkomsttagare ofta har bidragsinkomster som inte omfattats av jobbskatteavdraget. En person som är fattigare än 90 procent av alla vuxna har fått en inkomstökning med 14 000 kronor per år efter hänsyn till inflation.

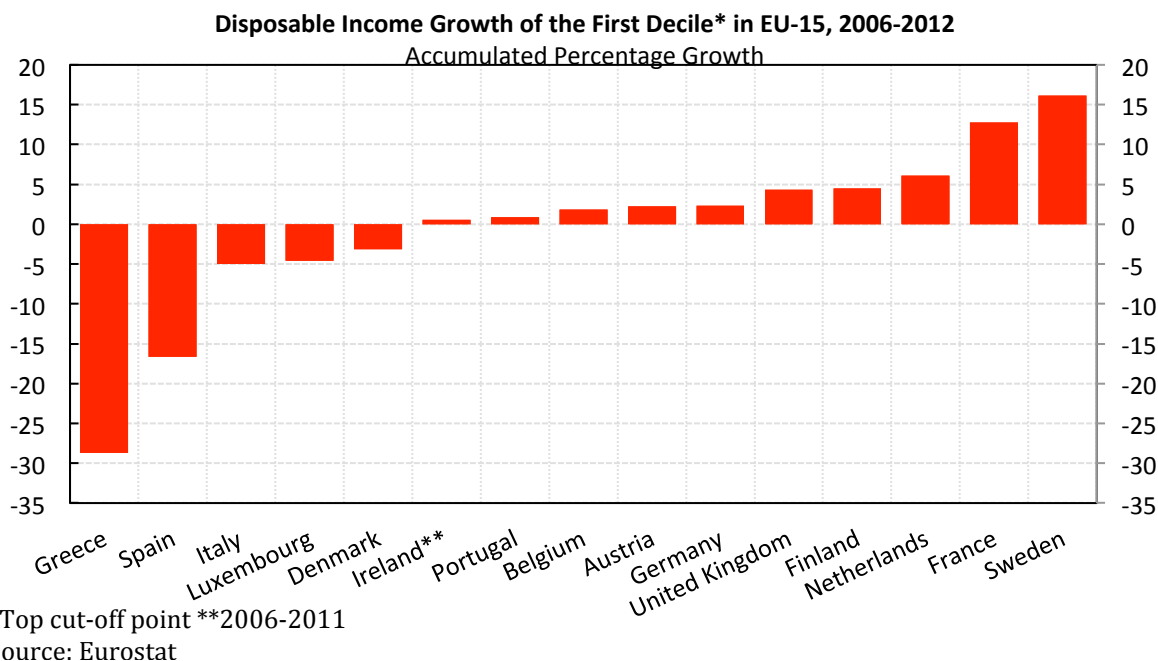
Eurostat samarbetar med samtliga medlemsländers statistikmyndigheter, och åstadkommer därmed en jämförbarhet som annars saknas.² Eurostats siffror tillåter en rad olika justeringar för köpkraft och vilken period som undersöks. I samtliga varianter kommer Sveriges låginkomsttagare ut i topp eller nära toppen. I köpkraftsjusterade termer har svenska låginkomsttagare klättrat jämfört med övriga EU-länder från en sjätteplats 2005 till en fjärde plats 2012, efter Luxemburg, Österrike och Nederländerna.

I diagrammet nedan visas tillväxten av disponibel inkomst i procent för ett storleksstandardiserat hushåll vid den 10. percentilen mellan 2006 och 2012.

---

¹ Detta papper har sammanställts av Stefan Fölster och Fabian Wallen.

² Eurostats metodbeskrivning finns nedan. Datan kommer från EU-SILC databasen:
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-SF-13-008/EN/KS-SF-13-008-EN.PDF

I tabellen nedan visas ökningen i Euron så som Eurostat redovisar siffrorna, dvs. med justering för olika faktorer som påverkar vilken köpkraft en Euro ger i olika länder.

Disponibel inkomst för låginkomsttagare i den tionde percentilen i 15 EU-länder. Köpkraftsjusterade euro

	2006	2012	Ökning
Belgien	8577	9666	1089
Danmark	9372	10235	863
Tyskland	8411	9610	1199
Irland	8154	9002	848
Grekland	4927	3848	-1079
Spanien	5348	4811	-537
Frankrike	8291	10244	1953
Italien	6367	7084	717
Luxemburg	14128	14348	220
Nederländerna	9937	11374	1437
Österrike	9699	10933	1234
Portugal	4079	4518	439
Finland	8398	10110	1712
Sverige	8400	10620	2220
Storbritannien	8309	8990	681

Källa: Eurostat.

SCB:s statistik visar samtidigt att lönespridningen har varit mycket stabil under 2000-talet.

Lönefördelningen trycktes ihop kraftigt under 1970-talet. Under 1990-talet försökte många

arbetsgivare att återställa närmast obefintliga lönekärrärer. Ändå förblir löneskillnader mycket mindre än de var innan 1970-talet, och ökar inte längre.

Spridningen i människors samlade inkomster efter skatter och bidrag ökade något fram till år 2007, men har varit oförändrat sedan dess. Då skall man komma ihåg att andelen pensionärer har ökat och att fler ungdomar går längre utbildningar. Denna trend bidrar statistiskt till större inkomstjämlighet, men är inte nödvändigtvis ett samhällsekonomiskt problem. Trots detta är alltså inkomstfördelningen stabil sedan ungefär 2006.

Thomas Piketty har fått mycket uppmärksamhet för sin tes att förmögenhetsklyftor ökar. En detaljerad genomgång av Pikettys datamaterial som Financial Times nyss publicerat visar emellertid att resultaten ändras när en hel rad rena räkenfel korrigeras. Inte minst siffrorna för Sverige lyckades Piketty enligt Financial Times kopiera till fel kolumn. I ursprungsmaterialet syns ingen ökning av förmögenhetsklyftorna alls i Europa. I Sverige verkar skillnaderna snarast ha minskat under 2000-talet och ligger nära ett historiskt minimum.

Därtill kommer att fler förmögenheter i Sverige idag är skapade av entreprenörer, samtidigt som andelen med ärvda förmögenheter bland de rikaste har minskat. Den sociala rörligheten har ökat, åtminstone i det avseendet.

Klyftorna i Sverige förefaller alltså tämligen oförändrade, trots att skattetrycket sänkts. Även bland andra EU-länder är mönstret att låginkomsttagare gynnas mer i länder som sänkt skattetrycket. Ett sådant mönster bevisar inte att det rör sig om ett orsakssamband, men borde vara en tankeställare för de som reflexmässigt vill höja skatter för att öka jämlikheten. I stället ter sig andra medel mer effektiva för låginkomsttagare.

Mest uppenbart i Sverige är att de olika former av bostadsregleringar skapar stora problem för ungdomar utan rika föräldrar. Likaså är bristerna i utbildningssystemet främst ett problem för ungdomar som inte får mycket stöd hemma.

Åtskilliga låginkomsttagare bor i gamla bruksorter och på landsbygden. Där stoppar övernitiska myndigheter många jobb och investeringar. Att det i snitt tar fyra år att få miljötillstånd till investeringar i industrin slår mot jobben i Gävleborg, men inte mot en IT-konsult i Kista.

Företagsgrundare diskrimineras skattemässigt jämfört med många etablerade företag. Det finns få saker som är så viktiga för social rörlighet som att det är lätt för vanliga människor att starta företag och konkurrera med dem som redan är etablerade.

Rättvisepolitik kan alltså föras med många medel som är betydligt mer effektiva än högre skatter och bidrag.